

Vapaa Sivistystyö ry
FRITT BILDNINGSARBETE RF

Eduskunta

Sivistysvaliokunta

Asia: Vapaa Sivistystyö ry lausunto HE 39/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikkumisvapauden ja lähikontaktien väliaikaisesta rajoittamisesta 29.3.2021

VST ry jakaa yleistä huolta Covid19-pandemian epidemiologisen tilanteen vakavuudesta, ja siitä syystä lakiesityksen HE 39/2021 välttämättömyydestä rajoittaa liikkumisvapautta ja lähikontakteja väliaikaisesti.

VST ry esittää alla olevia huomioita ja niistä johtuvia tarkennuksia Hallituksen esitykseen liikkumisvapauden rajoittamiselle:

Lakiesityksen perustelutekstissä 3 § poikkeukset liikkumisrajoitukseen 2 §:n 1 momentin liikkumis- ja oleskelurajoituksiin esitetään koulutuksesta seuraavaasti:

” Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen koulutus perustuu vapaaehtoisuuteen ja lähtökohtaisesti niitä opetetaan jo etäopetuksena, joten liikkumiseen kohdistuvia poikkeuksia ei olisi välttämätöntä ulottaa niihin.”

VST ry katsoo, että tämä lähtökohta ei läheskään toteudu kaikkien opintoryhmien ja vapaan sivistystyön koulututusten kohdalla. Esimerkiksi vapaan sivistystyön maahanmuuttajille suunnatut kieli- ja kotoutumiskoulutukset ovat jatkuneet Uudellamaalla pienissä ryhmissä, mikä on nähtävä välttämättömyydeksi ryhmissä joilla ei ole yhdenvertaiset mahdollisuudet etäopiskeluun.

VST ry korostaa, että liikkumisrajoituksilla ei saisi aiheuttaa merkittävää haittaa opiskelijoiden pitkäkestoisten opintojen etenemiselle, jatko-opintoihin pääsemiselle tai työllistymiselle. Suomessa erilaisissa päätoimisissa ja pitkäkestoisissa opinnoissa opiskelevia tulee myös kohdella yhdenvertaisesti.

Ehdotetun pykälän 3 momentissa todetaan poikkeuksena, ”että sallittua olisi vuonna 2008 ja sen jälkeen syntyneen lapsen ulkoilu ja leikkiminen ulkona yhdessä muiden lasten kanssa. Tämä tarkoittaisi, ettei tällaiseen ulkoiluun ja leikkimiseen sovellettaisi välttämättömyysedellytystä. Lasten ulkoilu voi tapahtua siten yksi tai yhdessä muiden kanssa. Ulkoilun tarkoitusta ei myöskään ole rajattu. Lapset voisivat siten ulkoilla esimerkiksi harrastustoimintaan liittyen.”

VST ry:n näkemyksen mukaan lasten ja nuorten (2008 ja jälkeen syntyneiden) tulisi olla mahdollisuus harrastaa liikuntaa ohjatusti ulkona, ja terveysturvallisesti myös sisätiloissa.

VST ry katsoo että erityisen tuen piirissä olevat vapaan sivistystyön opiskelijat ei saisi saattaa mahdottomaan tilanteeseen etäopetuksen siirtymisen johdosta, samalla tavalla kuin ammatillisen koulutuksen kohdalla todetaan (s.62). Tämä koskee mm. kansanopistojen asuntolassa asuvia vammaisia opiskelijoita, jossa asuntola on koettu turvalliseksi. Myös erilaiset elämänhallintaan liittyvät kurssit voidaan nähdä tarpeisiin välttämättöminä opiskelijan fyysisen ja psykososiaalisen vireystilan ja hyvinvoinnin kannalta.

”Korkeakoulujen osalta on voimassa suositus, jonka mukaan leviämisvaiheessa olevilla alueilla korkeakouluopetus järjestetään kokonaan etäopetuksena. Suositus ei kuitenkaan koske välttämätöntä lähiopetusta ja korkeakoulut päättävät itse, missä määrin lähiopetusta tai muuta toimintaa niiden tiloissa on välttämätöntä järjestää. Jos opetusta järjestetään lähiopetuksena, välttämättömyyskriteeri täytyisi tämän osalta.”

VST ry näkee korkeakoulutuksen saavutettavuuden kannalta, että koulutuksen järjestäjät pystyvät arvioimaan tilanteen alueellisten rajoitusten ja välttämättömyyskriteerien mukaan.

Esitetys lain suhteessa perustuslakiin viitataan sivistyksellisiin oikeuksiin ” Perustuslain 16 §:n 2 momentin mukaan julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykijensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä.”

VST ry:n mukaan on esitettyssä laissa säilytettävä oikeasuhtaisuus myös suhteessa kansalaisten sivistyksellisten oikeuksien toteutumiselle perustuslain hengessä.

Helsingissä 29. päivänä maaliskuuta 2021

Vapaa Sivistystyö ry – Fritt Bildningsarbete rf
Hallitus, psta

Björn Wallén, puheenjohtaja